

Toinen valtionavustushaku sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskusten käyttöönoton tukemiseen

Avustuksen yleiskuvaus

Valtionavustus on tarkoitettu **yliopistosairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettuun lain 51 §:ssä säädettyjen valmiuskeskusten toimintojen nopeutetun käynnistykseen tukemiseen**. Kyseessä on jatkohaku vuonna 2022 toteutetulle valtionavustushaulla sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskusten nopeutettuun käynnistämiseen (VN/17613/2022). Kyseisen rahoituksen avulla on tarkoitus turvata kaikkien hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän valmiuden ja varautumisen kehittäminen keskeisten toimintojen käynnistämällä.

Kyseinen valtionavustus perustuu valtion vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskusten käynnistämiseen myönnettyyn 5 miljoonan euron määrärahaan momentilla 33.60.30. Kyseisen momentin päätösosaa täydennettiin siten, että momentin määrärahaa saa käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 51 § mukaisten valmiuskeskusten suunnittelu- ja käynnistämävaiheen tukemiseen valtionavustuksin. Momentin lisäksi 5 000 000 euroa on kertaluonteinen lisäys sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskusten käynnistämiseen. Vuoden 2023 tietojen perusteella kyseisestä määrärahasta käytettiin vuonna 2022 avatussa valtionavustuksessa hieman yli kolme miljoonaa euroa.

Avustus on käytettävissä enintään 1.4. – 31.12.2024 välisenä aikana syntyneisiin kustannuksiin, jotka kohdistuvat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa kuvattujen valmiuskeskusten toiminnan käynnistämiseen tuottamaan ja välittämään yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon tietoja valtakunnalliseen tilannekuvaan. Tavoiteltavat ja toteutettavat tilannekuvasisällöt noudattavat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ns. valmiuden valtakunnallista tilannekuvaa asiaa koskevassa projektissa sovittuja ja sosiaali- ja terveysministeriön ohjaamia sisältöjä. Avustuksella tulee tukea erityisesti tietoteknisiä ratkaisuja kyseisen tilannekuvan muodostamiseen koko sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueelta ja yhteistyöalueiden välillä. Avustukseen voi sisältyä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskusten toimintaan tarvittavien, erityisesti valtion turvallisuusverkossa toimivien tietoliikenneyhteyksien toteuttamiseen liittyvien välineiden hankinta- ja ylläpitokustannukset. Hyväksyttäviä kustannuksia ovat henkilöstökustannukset sekä hankittavat laitteet, välineet, tietojärjestelmät sekä tietoverkkoyhteydet.

Kyse on kertaluontoisesta erityisavustuksesta, joka on tarkoitettu käytettäväksi 31.12.2024 mennessä.

Kustannusten korvaamiseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia, ja sosiaali- ja terveysministeriö tarkastelee avustuksen suuruutta määrittäessään suunniteltujen toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta sekä arvioitujen kustannusten kohtuullisuutta. Näin ollen sosiaali- ja terveysministeriö tarkastelee vielä

hakemuksen saatuaan sitä, miltä osin ja missä laajuudessa toiminnasta aiheutuneita kustannuksia voidaan korvata. Valtionavustuksen käytössä tulee huomioida valtionavustuspäätöksessä sen käytölle määritellyt ehdot sekä mahdolliset sosiaali- ja terveysministeriön antamat muut ohjeistukset avustuksella korvattavassa toiminnassa.

Yliopistollista sairaalaa ylläpitävien sairaanhoitopiirien ja HUS-yhtymän avustus voi olla yhteensä korkeintaan 1 900 000 euron suuruinen. Sen lisäksi hakijoilla tulee olla omarahoitusosuutta vähintään 10 prosentin kokoinen osuus tästä valtionavustuksesta.

Hakuaika alkaa 1.3.2024 ja päättyy 22.3.2024 klo 16.15. Määräajan jälkeen saapuneita hakemuksia ei käsitellä. Päätökset pyritään tekemään maaliskuun 2024 aikana. Hakijoille ilmoitetaan päätöksestä kirjallisesti.

Avustuksen tavoite

Keskeinen tavoite on tällä valtionavustuksella varmistaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueilta saadaan tuotettua mahdollisimman ajantasaista ja yhdenmukaista valtakunnallista tilannekuvaa viiden valmiuskeskuksen mallin avulla, sekä jakamaan kyseistä tilannekuvaa oleellisimmilta osin myös valmiuskeskusten kautta hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle.

Tällä avustuksella tuetaan sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuden tilannekuvan toteutusta ja tuetaan pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjausta, että vakiinnutetaan sote-valmiuskeskusten toiminta.

Avustuksen hakeminen

Avustusta haetaan hakulomakkeella, jonka lisäksi tulee toimittaa arvio toiminnan kustannuksista (lomakkeet liitteenä). Lisäksi hakemukseen tulee liittää suunnitelma avustuksella toteutettavasta toiminnasta. Suunnitelman enimmäismäärä on 5 sivua. Hakemus lähetetään kirjaamoon (kirjaamo.stm(at)gov.fi) viitteellä VN/6294/2024.

Hakijan lisäksi myös kaikki hankkeeseen osallistuvat siirron saajat tulee ilmoittaa hakemuksessa ja erillisissä talousarvioissa. Siirron saajiksi luetaan toimijat, joille avustusta siirretään, tai jotka osallistuvat hankkeen omavastuuosuuteen työpanoksella, ilman avustuksen siirtoa.

Hakemusten arviointi

Avustukset ovat harkinnanvaraisia. Hakemusten arviointi ja keskinäinen vertailu perustuvat kokonaisarviointiin, jossa otetaan huomioon muun muassa seuraavat perusteet: miten avustuksen käytöllä edistetään sosiaali- ja terveydenhuollon ns. valmiuden tilannekuvaa koko yhteistyöalueella ja valtakunnallisesti.

Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (valtionavustuslain 7 § 1 mom.):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.
- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista, kun otetaan huomioon hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

Esteitä avustuksen myöntämiselle

Ministeriö hylkää hakemuksen, jos hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa ministeriölle tietoja aiemmin myönnettyjen avustusten käytön valvontaa varten. Hakemus hylätään, jos se saapuu määräjän jälkeen.

Muita avustuksen käyttöön liittyviä ehtoja

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.

Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämä avustus voi kattaa enintään tässä ilmoitetun ja avustuspäätöksessä määritellyn osuuden avustettavan toiminnan tai hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus ei myöskään yhdessä muiden julkisten tukien kanssa saa ylittää hyväksyttävien kustannusten määrää. Hyväksyttävät kustannukset määritellään avustuspäätöksessä ja sen liitteissä.

Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.

Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (valtionavustuslain 16 §).

Avustuksen saajan tulee selvittää, onko sillä velvollisuus noudattaa hankintalainsäädäntöä, ja ottaa tämä toiminnassaan huomioon. Myös valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton avustuksen saaja voi olla velvollinen kilpailuttamaan hankintansa noudattaen hankintalain mukaisia menettelyitä.

Jos avustuksen saaja täyttää julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit (esim. rahoituksesta yli puolet on julkista rahoitusta), avustuksen saajan tulee noudattaa hankintalakia kaikissa hankinnoissaan.

Jos avustuksen saaja saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta, saajan on tässä hankinnassa noudatettava hankintalakia.

(Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016).

Tuloksista ja avustuksen käytöstä raportointinen

Avustuksen käytön tuloksista ja avustuksen käytöstä on raportoitava sosiaali- ja terveysministeriölle 31.3.2025 mennessä.

Lisätietoja

Lisätietoja antaa lääkintöneuvos Lasse Ilkka, sähköposti muotoa [etunimi.sukunimi\(at\)gov.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)gov.fi) ja puhelin 0295163714.

Valtionavustuksista yleisesti: <https://stm.fi/valtionavustusten-hakeminen>